

BridgeAI Müfredatı

Modül 1: Yapay Zekaya Giriş

Ders Planı 1: Yapay Zeka Nedir ve Nasıl Çalışır?

(Temel kavramlar, tarihçe, günlük hayattan örnekler)

Kasım 2025 Hazırlayan: Misak-ı Milli Ortaokulu — TÜRKİYE

Ders Bilgileri Tablosu

Tarih	[Öğretmen tarafından doldurulacaktır]
Yaş Grubu	10-14 yaş
Ders Süresi	1.5 saat (90 dakika)
Temel Öğrenme Alanı	Dijital Okuryazarlık, Bilgisayar Bilimi, Tarih, Eleştirel Düşünme
Konu / Odak	Yapay Zekanın Gizemini Çözmek: Turing'den Üretken Yapay Zekaya (Generative AI)
Dersin Adı	Yapay Zeka Nedir ve Nasıl Çalışır?

Öngörülen Kazanımlar

Bu dersin sonunda öğrenciler aşağıdaki becerileri kazanacaktır:

- Yapay Zekayı tanımlayabilme ve "Dar Yapay Zeka" (hesap makineleri, belirli ve sınırlı görevler) ile "Genel Yapay Zeka" (insan benzeri, çok yönlü zeka) arasındaki farkı ayırt edebilme.
- Günlük hayatta zaten kullanmakta oldukları Yapay Zeka örneklerini (algoritmalar, sesli asistanlar, filtreler) fark edip tanımlayabilme.

Dersin Kısa Açıklaması

Bu ders, öğrencileri yapay zekanın temel kavramlarıyla tanıştırmak konuyu "bilim kurgu" gizeminden uzaklaştırır. Öğrenciler makinelerin veriler aracılığıyla nasıl "öğrendiğini" keşfedecek ve günlük yaşamlarındaki yapay zeka uygulamalarını belirleyeceklerdir.

Ders Öncesi Hazırlıklar ve Gerekli Malzemeler: Projektör veya Etkileşimli Tahta, internet erişimi olan öğrenci cihazları (tablet/dizüstü bilgisayar), "Yapay Zeka Zaman Çizelgesi" çalışma kağıtları (isteğe bağlı), yapışkan not kağıtları (post-it).

Ders İşleniş Adımları (90 Dakika)

1. Giriş (Açılış): "İnsan mı, Makine mi?"

Yöntem: Öğretmen ekrana bir dizi görsel (sanat eseri), metin kesiti (şiiirler) ve müzik getirir. Öğrenciler bunların bir insan tarafından mı yoksa yapay zeka tarafından mı oluşturulduğunu tahmin etmeye çalışırlar. Öğretmen,

"Bilgisayar bu şekilde resim yapmayı veya yazmayı nasıl öğrendi?" sorusunu sorarak giriş yapar ve konuyu "eğitim verisi" (training data) kavramına bağlar. Gruplar "Zeka" kelimesini kendi ifadeleriyle tanımlar.

2. Yeni Konunun Anlatımı: Makineler Nasıl Öğrenir? (Sihir mi, Matematik mi?) [25 Dakika]

Yöntem: Öğretmen gerçek zamanlı bir uygulama (Google QuickDraw veya basit bir nesne tanıma aracı gibi) açarak nasıl çalıştığını uygulamalı olarak gösterir. Öğrencilere şu soruyu yöneltir: "Bilgisayar gerçekten kediği görüyor mu, yoksa sayıları mı görüyor?" Öğretmen geleneksel programlama (bilgisayara kesin ve katı kurallar vermek) ile yapay zeka (örüntüleri/kalıpları kendisinin bulması için veri vermek) arasındaki farkı açıklar. Alan Turing'den Deep Blue (Satranç) ve ChatGPT'ye uzanan kısa bir yapay zeka tarihçesi sunulur.

3. Rehberli Uygulama: Yapay Zeka Hazine Avı

Yöntem: Öğretmen öğrencileri 4'erli gruplara ayırır. Öğrenciler kendi telefonlarına veya en sevdikleri web sitelerine (Netflix, TikTok, YouTube) bakarlar. Her uygulamada yapay zekanın ne işe yaradığını tespit ederler (Örn: "Bir sonraki aşamada hangi videoyu izlemek isteyeceğimi tahmin ediyor"). Ardından "Girdi" (benim ona verdiğim veri) ve "Çıktı" (bana geri verdiği sonuç) üzerine kısa bir rapor yazarlar. Öğretmen grupları izler ve basit kod yapıları ile gerçek yapay zeka arasındaki farkı ayırt etmelerine yardımcı olur.

4. Bağımsız Uygulama: Görsel Zaman Çizelgesi

Yöntem: Öğrencilerden ortak bir sınıf sözlüğü oluşturmak amacıyla önemli bir yapay zeka terimi (Örn: "Algoritma", "Veri", "Chatbot") için Canva üzerinde görsel bir zaman çizelgesi veya "Bilgi Kartı" (Flashcard) tasarımları istenir. Terimi temsil etmek için mutlaka bir ikon/simge kullanmalıdırlar.

5. Kapanış: Çıkış Bileti (Exit Ticket)

Yöntem: Öğrenciler hazırladıkları sözlük kartlarını sınıfa sunarlar. Öğretmen son bir soru sorarak dersi sonlandırır: "Eğer bir yapay zeka verilerden öğreniyorsa, ona hatalı veya kötü veri verirse ne olur?" (Bu soru, etik konusunun işleneceği bir sonraki derse merak uyandırıcı bir ön hazırlık niteliğindedir).